יין וחומץ. וא"ת והא אמר לקמן בהמוכר את הפירות (דף לו. וסס) הכודק את המצים להיות מפרים עליה תרומה ואח"כ נמצאת חומץ כל ג' ימים (הרא"שוים) ודאי תרומה מכאן ואילך ספק פי' שלא תהא תרומתו תרומה ואמאי והא לרבנן אמרי' מין אחד הן וי"ל דהתם טעמא משום דלא נתכוין להפרים אלא יין ונמצא חומץ דהוי טעות אבל נתכוין להפרים חומץ הוי תרומה וכן משמע בתוספתא דתרומה (פ"ד) אבל קשה דאמר בהאשה רבה (יבמות דף פט.) התורם קיסות ונמצאת מרה תרומתו תרומה ויחזור ויתרום וכן מן הטמא על הטהור אמר התם דבשוגג תרומתו תרומה אע"פ שטעה ושם פירשתי: **מדד** והניח ע"ג **סימטא** קנה. כשהמוכר מודד מיירי אע"פ שמשיכת המוכר אינה מועלת לוקח הכא שאני (ד) כשמודד ומניח על גבי סימטא אבל מדד לוקח פשיטא ובהא לא הוה ס"ד דא"ר זירא שמא לא שמע רבי אלא במודד לתוך קופתו אבל גבי קרקע לא [ו]אע"ג דמשיכה מועלת בסימטא כאילו מושך ברשותו בלא משיכה מיהא לא קנה בסימטא: **חצר** השותפין קונין זה מזה. משמע מתוך הלשון שהאחר קונה בלא זכיית כליו ומשמע ליה דקנה אף בלא משיכה: **תא** שמע מדד **ולא משך לא** קנה מאי לאו בסימטא. ובקשה לר' אסי וא"ת דלמא בכליו של מוכר מיירי ולא הניח על גבי סימטא ומשום הכי לא קנה וכי תימא אי בכליו של מוכר היכי מהניא כמו שאפרש לקמן (ה) ונראה דמדנקט מדד ולא משך משמע דלא מהני מידי אלא משיכה מדלא קתני מדד ולא הניח ע"ג קרקע ולא משך: **ואי** ברה"ר ממאן אגר. אבל בסימטא אלי אגר מבני ההוא מבוי דפתוח לההוא סימטא: **הכי** קאמר אי ברשות בעלים היא כו'. כולה ה"מ לאוקמה ברשות בעלים ולפרש משך ברשות בעלים לסימטא אלא דלא הוה שייך לשון משך דהוה ליה למימר הוליאו ברשות בעלים: **כאן** ברה"ר כאן בסימטא. וא"ת אם כן מאי אפילו וים לומר דהכי קאמר לא מיבעיא בחצר של שניהם אלא אפילו בסימטא נמי קנה: כל

עין משפט נר מצוה

עו א מי' פ"ב מהל' תרומות הל' כא טוש"ע י"ד סי' שלא סעיף סד:
עז ב מי' שם שלא ג טוש"ע שם סעיף נג:
עח ג מי' פ"ד מהל' מכירה הל' ה סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' ר סעיף ו:
עט ד מי' שם פ"ג הלכה ז סמג שם טוש"ע שם סי' קלח סעיף ה:
פ ה מי' שם הל' ג ועיין בהגהות סמג שם טוש"ע שם ס:
פא ו מי' שם הל' יח סמג שם:
פב ז ח מי' שם פ"ד הלכה ז סמג שם טוש"ע ח"מ סימן ר סעיף ז:

רבינו גרשום

ר' אומר שני מינין הן. משום הכי יכולין לחזור בהן: אלא לענין מעשר. חשוב מין אחד דתורם מן התומן על היין וכדר' אילעא: ולא תשאו עליו חטא. כשאתם צריכין להרים חלבו ממנו שלא תשאו ותרימו הרע: אבל לענין מקח וממכר. מודה דהוו ב' מינים וראיכא דניחא ליה בחלא וכו' ומש"ה שניהן יכולין לחזור בהן: **פיר'** משך. הלוקח ברשותו אע"פ שלא מדד לו המוכר עדיין קנה: אם היה פיקח. הלוקח כיון שמדדו לו והן ברשות המוכר שוכר את מקומו של מוכר שמונח שם הפירות ונחשב כמו רשות הלוקח הוא וקנאן: מדד לו מוכר והניח הפירות על גבי סימטא. היינו מקום שיש לו רשות למוכר ולוקח בלבד קנה דדמי כמונח ברשות לוקח: שמא לא שמע רבי. מיניה דר' יוחנן דקנה לוקח בשביל סימטא אי לאו דקופתו של לוקח הוא בסימטא ומדד לו בתוכה: אי מודד לתוך קופתו מאי למימרא כל היכא דמנחא קניא. דכליו של לוקח קונה בכל מקום: קיבלה מיניה ר' זירא. דבלא קופתו קניא ליה סימטא או לא: ת"ש דאמר רבי דחצר השותפין קונין בו מקח זה מזה. שוחף מן חבירו והוא הדין לסימטא דשל שניהן היא אלא שאינה מוקפת מחיצות. מאי לאו על גבי קרקע מדד לו וקונין: ת"ש דלא קבלה. דקתני במתני' מדד ולא משך לא קנה. מאי לאו מדד על גבי סימטא ולא קנה. לא מדד ברה"ר קתני דבלא משך (ברה"ר) לא קנה: אי ברה"ר משיכה מי קניא. מסירה קונה ברה"ר אם הוא דבר שאינו יכול להגביהו כיון שמסרו בידו קנאו. משיכה קונה בסמטא וכל מקום שיש בו רשות ללוקח והגבהה קונה בכל מקום. אלמא דמשיכה ברה"ר לא קניא: לעולם ברה"ר קתני מדד ולא משך ולהכי לא קנה. הא אם מדד על גבי סימטא קנה כדר' אסי. ודקא קשיא לך היכי מצית מוקמת לה ברה"ר משיכה ברה"ר מי קניא. תרוץ מאי משך דקתני מרה"ר לסימטא וקנה. ומדד היינו ברה"ר: אי הכי דמוקמת לה למתני' ברה"ר אימא סיפא אם היה פיקח וכו'. הכי קאמר כלומר חסורי מחסרא מתני'. והכי צריך לאוסופי עלה דסיפא ואם ברשות בעלים ברשות של מוכר מדד לו לא קנה ואם היה פיקח כו'. אבל לעולם אם מדד לו בסימטא קנה כדר' אסי:

יין וחומץ [א]מין אחד הוא רבי אומר שני מינין אפילו תימא רבנן עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אלא לענין מעשר ותרומה וכדר' אלעא [ב]דאמר רבי אלעא [ג]מנין לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה שנאמר [1]ולא תשאו עליו חטא בהרימכם את חלבו ממנו אם אינו קדוש נשיאות חטא למה מכאן לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה אבל לענין מקח וממכר דכולי עלמא איכא דניחא ליה בחמרא ולא ניחא ליה בחלא ואיכא דניחא ליה בחלא ולא ניחא ליה בחמרא: **מתני'** [ד]המוכר פירות לחבירו משך ולא מדד קנה מדד ולא משך לא קנה אם היה פיקח [ה]שוכר את מקומן [ו]הלוקח פשתן מחבירו הרי זה לא קנה עד שיטלטלנו ממקום למקום [ז]ואם היה מחובר לקרקע ותלש כל שהוא קנה: **גמ'** א"ר אסי א"ר יוחנן מדד והניח על גבי סימטא קנה א"ל ר' זירא לרבי אסי [ח]שמא לא שמע רבי [ט]אלא במודד לתוך קופתו א"ל [י]דמי האי מרבנן כדלא גמרי אינשי שמעתא מדד לתוך קופתו מימרא בעי קיבלה מיניה או לא קיבלה מיניה תא שמע דאמר ר' ינאי אמר רבי [יא]חצר השותפין קונין זה מזה מאי לאו על גבי קרקע לא לתוך קופתו הכי נמי מסתברא דא"ר יעקב א"ר יוחנן מדד והניח על גבי סימטא לא קנה קשיין אהדדי אלא לאו ש"מ כאן במודד לתוך קופתו כאן במודד על גבי קרקע שמע מינה תא שמע מדד ולא משך לא קנה מאי לאו בסימטא לא ברשות הרבים אי הכי אימא רישא משך ולא מדד קנה משיכה ברשות הרבים מי קניא והא [יב]אביי ורבא דאמרי תרוייהו מסירה קונה ברשות הרבים ובחצר שאינה של שניהן משיכה קונה בסימטא ובחצר שהיא של שניהן והגבהה קונה בכל מקום מאי משך נמי דקתני מרה"ר לסימטא אי הכי אימא סיפא אם היה פיקח שוכר את מקומן ואי ברה"ר ממאן אגר הכי קאמר ואם ברשות בעלים היא אם היה פיקח שוכר את מקומן [יג]רב ושמואל דאמרי תרוייהו כלין

מין אחד הוא. ואם תרס מזה על זה תרומתו תרומה דקרינא ביה והלמותם ממנו (במדבר יח). וכן לענין הודאה ממין הטענה [ט]דאם טענו יין וחומץ והודה לו באחד מהן חייב שבועה על השני דאיכא הודאה מקצת הטענה וממין הטענה: **לא תשאו עליו חטא.** אם תרימו חלבו כלומר מן היפה הא אם תרימו מן הרע שבאותו המין תשאו חטא שהתרומה תקדש כמו שהיא רע ואין תקנה להחליפה ולא לאחזור ולתרום: **נשיאות חטא למה.** הא לא עבד ולא מידי ויחזור ויתרום מן היפה: **אבל לענין מקח.** שזה רוצה לקנות יין או חומץ אע"ג דמין אחד הוא לא קני דאיכא דניחא ליה בטעם יין ואיכא דניחא ליה בטעם חומץ ולא דמי לחטין יפות ורעות דהתם חד טעמא אית להו וחד שמא אית להו ומה ששאל מכר לו אלא שאינהו קנסי: **מתני' המוכר פירות לחבירו.** ופסק לו הדמים (א) בשער הידוע כל איפה בכך וכך ומשך כגון בסימטא ובחצר של שניהן קנה ואע"פ שלא מדד דמדידה לא מעכבא דאיכא אלא גזוי מילתא בעלמא כמה מכר אבל אם לא פסק אע"פ שמדד ומשך לא קנה כדאמרינן בגמרא [פו.] דלא סמכא דעתייהו שעדיין המוכר יכול להעלות דמיהן כל מה שירצה וזה יכול לומר לא אקנס אלא בזול: **מדד ולא משך לא קנה.** וכגון שמדד בכליו של מוכר והניח ע"ג סימטא אבל מדד ונתן לתוך כליו של לוקח קנה כדאמר בגמ': **אם היה פיקח.** הלוקח: **שוכר את מקומו.** אם ברשות בעלים הם כדאמרינן בגמ'. ובשיפי רבנו מוקי לה בגמ' [פו:] והלכך קתני בהו משך דאין דרכם בהגבהה דלא שייכא משיכה אלא במידי דלאו בר הגבהה הוא כדאמרינן בגמ' [פו.]: **אבל הלוקח פשמן.** דהיינו שליחי זוטרי כדאמרינן בגמ' [פו:]: **הרי זה לא קנה.** במשיכה: **עד שיטלטלנו כו'.** כלומר שיגביהם ויטלם ממקומם למקום אחר. ואורחא דמילתא נקט דאין דרך להגביה מקמו אלא כדי ליטלו ולילך: **ואם היה מחובר כו'.** בגמרא [פז.] מפרש לה: **גמ' מדד.** בכליו של מוכר: **והניח ע"ג סימטא קנה.** הלוקח כאילו הניחם מוכר ברשותו של לוקח וכגון שפסק הדמים. וסימטא אית דאמר שביל של יחידים ואני שמעתי כניסה בולטת מרה"ר ויש רשות לבני אדם להעמיד שם תפלים שלהם כחצר השותפים דאינו עשוי להילוך בני רשות הרבים: **שמא לא** (ב) **שמעת.** כלומר שמא לא שמעת מר' יוחנן אלא במודד והניח לתוך קופתו של לוקח דקני ליה כליו בסימטא שהרי יש לו רשות להניח שם כליו בכחצר השותפין אבל סימטא בלא כלי לא קני דלא משיכה איכא ולא רשות המיוחדת לנוקח איכא וכן כלי בלא סימטא לא קני כגון כליו ברשות הרבים דאין לו רשות להושיבם שם: **מודד לתוך קופתו.** בסימטא: **מימרא בעי.** בתמיה. הא תפי' ברשות מוכר קני ליה כליו דלוקח: **קיבלה מיניה.** רבי זירא מרבי אסי או לא קיבלה מיניה: **דאמר רבי ינאי.** דבו של רבי יוחנן: **חצר השותפין.** הוא הדין לסימטא: **קונין.** מקח זה מזה כדמפרש ואזיל: **מאי לאו על גבי קרקע.** כרבי אסי אלמא קיבלה בתר הכי כי שמעה (ג) מרבי ינאי: **קשיין אהדדי.** דרבי אסי ודר' ינאי קשיין אהך דרבי יעקב: **אלא ש"מ כו'.** ר' אסי אמת אמר ששמע מרבי יוחנן קנה וגם ר' יעקב שמע לא קנה כדאמר משמיה דר' יוחנן וכדמפרש כאן במודד כו' ורבי אסי טעה בפירוש שמועתו ואיכא למימר דלא קיבלה: **פ"ש.** קשיא לרבי אסי משום הכי לא קיבלה: **מדד ולא משך לא קנה.** ונעל כרחך במדד והניח על גבי קרקע מיירי דאי בתוך קופתו קשיא לכולהו בין לרבי ינאי בין לר' יעקב בין לרבי אסי אלא בלא כלי מיירי וקשיא לרבי אסי לבדו דאמר קנה והכא קתני לא קנה: **לא ברשות הרבים.** ואפילו אם מדד לתוך קופתו נמי לא קנה דאין כליו של לוקח קונה לו ברשות הרבים כדלקמן [פה.]: **והאמר אביי ורבא כו'.** בפירקין לעיל (דף עו:) פריסת לה: **מסירה.** כגון בספינה ובהמה גסה: **אי הכי.** דלא בסימטא מיירי אלא ברשות הרבים אימא סיפא אם היה פיקח שוכר את מקומו ואי ברשות הרבים היא ממאן אגר אלא ודאי בסימטא או בחצר השותפים מיירי דמאי אגר מבני ההוא מבוי הפתוח לההיא סימטא: **הכי קאמר ואי ברשות בעלים כו'.** דהאי דקתני ואם היה פיקח מילתא בפני נפשה היא לאשמועינן דיש מקום שאם יהיה פיקח ישכור רשות בעלים כדי לקנות מקמו. ומשפטי קנייה בא להשמיענו דמשיכה קונה ושכירות מקום (ד) בהגבהה גבי פשמן: כלין

מסורת הש"ס

(א) לקמן קמג. יבמות פט: קידושין מו: ב"מ נו. [תמורה ה.], (ב) כתובות קג., [גיטין נט. וש"נ], (ג) לעיל עו:, (ד) לעיל עו:, (ה) [לקמן פו.], (ו) [בס"ד והגהה], (ז) עיין הגהות וחידושים בסס תש"ל שיש מאן חסרון בדברי התוס',

תורה אור השלם

1 ולא תשאו עליו חטא בהרימכם את חלבו ממנו ואת קדשי בני ישראל לא תחללו ולא תמותו:
במדבר יח לב

גליון הש"ס

גמרא שמא לא שמע רבי. כעין זה מולין ה' ב': **רשב"ם** ד"ה מין אחד וכו' **דאם** טענו יין וחומץ. קשה לי הא ק"ל בכתובות דף מ ע"א דטענו חטים ושעורים והודה באחד דחייב והו"ל להרשב"ם למנקט טענו יין והודה מומץ:

הגהות הב"ח

(א) **רשב"ם** ד"ה המוכר וכו' הדמים כל איפה בכך וכך אי נמי בשער הידוע כל"ל וצ"ב כנ"ל וכן פירש לקמיה בדף פ"ו ע"א דלא בעינן פיסוק דמים אלא כשאין דמיהן קונין אבל כשדמיהן קונין אפי' אלא פיסוק קני וכן בתוס' ש"ס ס' ש"ז: (ב) ד"ה שמא לא שמע רבי כלומר: (ג) ד"ה מאי לאו וכו' כי שמעה לדרבי יעקב: (ד) תוס' ד"ה מדד וכו' הכא שאני שמסתלק כשמודד וכו' והכא לא הוה אמר ר' זירא כל"ל ותיגא ש"ד ומתוך: (ה) ד"ה מ"ש וכו' שאפרש לקמן. נ"ב בדף פה ע"ב בד"ה לא בכליו:

מוסף רש"י

ולא תשאו עליו חטא. הא אם לא תרימו מן המובחר תשאו חטא (יבמות פט:) בהרימכם את חלבו לא תשאו חטא, הא אם תרימו את הרעה שבו תשאו חטא (קדושין מו:) אלא עשית תלוה מן המובחר (לקמן קמג.). אם היה פיקח. זה שלוקח פירות הרבה ואין לו שהות למושכם אלא נתן מעות, שוכר את מקומן. דהוי לה כי חלוקו ומליכו קונה לו (כתובות קג.). אביי ורבא דאמרי תרוייהו. סברות ניהו (לעיל עו:). מסירה. כגון בספינה ובהמה גסה, קונה ברשות הרבים. דהא לא אפשר במשיכה (שם). משיכה. בין בספינה בין בבהמה גסה, וכ"ש בבהמה דקה, קונה בסימטא. שהוא מקום מיוחד לעומדים שם בתוכה שעה ומחלר בחצר שניהן דמי וכיון דאפשר במשיכה לא מהניא ליה מסירה כלום, דעיקר מסירה אומתה בהה"ר ומשיכה אומתה ברשות שיש לו חלק בו (שם). והגבהה קונה בכל מקום. אפילו ברשות המיוחד למוכר לבדו (שם).

מסורת הש"ס

ו) [ע"ב], ב) [פ"ה ה"ו].
ג) [ששלו יעב"ן],

גליון הש"ס

גמרא קונה לו בב"מ. עיין ב"מ לט ע"ז תוס' ד"ה כיון: שם ואמאי קרו לה רה"י. שבת דף ו ע"ב [מ ע"ב]:

הגהות הב"ח

(ו) תוס' ד"ה ארבע ולא צריך לומר דמשיב ד' מדות:

כליו של אדם. של לוקח קונה לו אם פסק דמים בכל מקום אפי' ברשות מוכר וכגון דאמר ליה בהדיא יקנה כליך כדאמר לקמן בשמעתין [פו.] אבל בסתמא מיבעיא לן לקמן[ו] ולא אפשיטא: **תוץ מרה"ר.** והוא הדין לאחר שאינה של שניהן כדמוכח לקמן בברייתא דד' מדות:

כלון בסימטא. הא דר"ל ור' יוחנן: **כל מקום שיש לו רשות.** כגון סימטא ואחר השותפין ורשות מוכר וכגון דאמר ליה זיל קני כדלקמן דהיינו יש לו רשות: **אין לו רשות.** כגון דה"ר לא: ה"ג בתוספתא[ב] **ארבע מדות במוכרין עד שלא נתמלאה מדה למוכר משנתמלאה מדה ללוקח בד"א במדה שאינה של שניהן אבל אם היתה מדה של אחד מהן ראשון קנה בד"א בה"ר או בחצר שאינה של שניהן אבל ברשות הלוקח כיון שקיבל עליו מוכר ה"ז קנה ברשות מוכר לא קנה עד שיגביה או עד שיוציא מרשות הבעלים ברשות זה המופקדין אצלו לא קנה עד שיקבל עליו או עד שישכור את מקומן.** ופירוש ארבע מדות במוכרים לאו ד' רשויות קאמינ רה"ר רשות מוכר רשות לוקח רשות המופקדין אצלו דהא רשות מוכר ורשות נפקד חדא הוא דהכא והכא שייך למימר קבלה ושכירות מקום והולאה והגבהה דהא תנן במתניתין גבי רשות מוכר שכירות מקום דקתני ואם היה פיקח שוכר את מקומו ואוקימנא [פד:] ברשות בעלים וכיון דדינן שוה ליכא ד' מדות ומה הן ארבע מדות ד' חלוקין של דינין שמלוקין זה מזה. ואלו הן מדה שאינה של שניהן ברה"ר ובחצר שאינה של שניהן דאמרינן בה עד שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה של אחד מהן ראשון קנה הרי שתים רשות לוקח מיד כשקיבל מוכר קנה הרי ג' רשות מוכר ורשות נפקד דקמפרש בהן דין הגבהה והולאה קבלה ושכירות הרי ד'. וסמך מצאתי לי מדברי רבינו זקני מ"כ: **עד שלא נתמלאת המדה למוכר.** שאם נשפך היין או השמן או אם הוקר למוכר ויכול לחזור בו דמוקי לה לקמיה [פז.] במדה שהשאילו[ג] שניהן הלכך כל זמן שלא נתמלאת המדה הרי היא ברשות מוכר: **משנתמלאת הרי היא ברשות לוקח.** לקחתה וליטול בה מקחו עד שיגיענו או יניחנו בכליו דלדעת כן השאילוה להם לזה למדידה ולזה להגיע את שלו וכל זמן שעוסק במדידה למלאות המדה הרי היא ברשותו דמודד דהיינו מוכר ואין הלוקח יכול לקנות בתוך כליו של מוכר כל זמן שלא משך או שלא הגביה משנתמלאת המדה ללוקח כדפרישית שעכשיו נעשית כליו של לוקח דלדעת כן נשאלה לו. וס"ל להאי תנא דכליו של לוקח קונה ברה"ר כדמפרש ואזיל ודלא כרב ושמואל ומיהו בסימטא ובחצר של שניהן מוקי לה לקמיה [ע"ב] דהתם קני כליו של לוקח: **במדה שאינה של כו'.** וכדפרש טעמא: **אבל אם היתה המדה של אחד מהם.** או של לוקח או של מוכר: **ראשון ראשון.** שנותנין לתוך המדה קנה בעל המדה שאם המדה של מוכר אע"פ שנתמלאת המדה הרי היא של מוכר ולא קנה לוקח ואע"פ שפסק הדמים לא קנה עד שימשוך דבכליו של מוכר ברה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' ברשות לוקח נמי אמרינן לקמן [פו.] דלא קנה לוקח כל זמן שהפירות בכליו דמוכר עד שישפכם לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך אע"פ שלא מדד דקתני מתני' דקנה כליו של לוקח קונה לו: **ברה"ר.** וקשיא למ"ד תוץ מרה"ר: **ובחצר שאינה של שניהן.** וכגון שלא נתן בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: **אבל.** אם היו מודדין ברשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו בכליו של לוקח ברשות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהניא בי מוכר עד שיגביהה להגבהה קונה בכל מקום או עד שיולאנה מרשות של מוכר לרשות של לוקח או לסימטא או שלירף ידו למטה מג' ברה"ר סמוך לאיסקופת הבית וקיבלה כדאמרי' בכתובות (דף לא.) גבי היה מגרר ויולא ולקמן בשמעתין (דף פו.) מוקי לה במדה דמוכר בי מוכר ומדה דלוקח בי לוקח דבי מוכר שכיחי מאני דמוכר ובי לוקח שכיחי מאני דלוקח: **ברשות לוקח.** שהביא המוכר תבואתו למכור בבית לוקח: **כיון שקיבל עליו מוכר.** שנתרלה ול"ל כל תבואה זו בכך וכך כל סאה וסאה: **קנה לוקח.** מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי בטל אצל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב] מוקי לה במדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקתני מתני' דקנה: **המופקדין אצלו.** שהפקיד שם מוכר פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו לצורך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו בביתו כדרך כל הנפקדים: **עד שיקבל עליו.** נפקד במצות מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות באשר הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות והכא נמי שייך הגבהה והולאה אלא תנא אורחא דמילתא קתני דהתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קתני התם הגבהה והולאה דאינו חפץ להשאיל ולא להשכיר רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני וכבותא תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והולאה. ולמאן דמוקי לקמן במאני דמוכר בי מוכר ומאני דלוקח בי לוקח איכא לאוקומי נמי במאני דמופקד בי מופקד והלכך לא קני לוקח בכליו דנפקד:

מאי

כליו של אדם [ב]קונה לו בכל מקום חוץ מרה"ר ורבי יוחנן ור"ש בן לקיש דאמרי תרוייהו אפילו של אדם קונה לו בכל מקום שיש לו רשות להניחו יש לו רשות אין אין לו רשות לא ש"מ ת"ש ארבע מדות במוכרין [ג]עד שלא נתמלאה מדה למוכר משנתמלאה מדה ללוקח בד"א [ד]במדה שאינה של שניהן אבל אם היתה מדה של אחד מהן ראשון קנה במה דברים אמורים ברה"ר ובחצר שאינה של שניהן אבל [ה]ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו [ו]ברשות לוקח כיון שקבל עליו מוכר קנה לוקח [ז]ברשות הלה המופקדים אצלו לא קנה עד שיקבל עליו או עד שישכור את מקומן קתני מיהא ברשות הרבים ובחצר שאינה של שניהן

מאי

כל מקום שיש לו רשות להניח. וא"ת והא דאמר לעיל מדד והניח ע"ג סימטא קנה ואוקימנא לתוך קופתו משמע דוקא מדד אבל לא מדד לא קנה לו כליו ואומר ר"י דבעי למימר זיל קני וכיון דמדד כדאמר ליה זיל קני דמי והשתא ניחא דגריכי הני תרי מילי דר' יוחנן ומיהו ההיא דלעיל דקאמר אפילו ברשות הרבים ואוקימנא בסימטא תימה למאי איצטריכא וי"ל דשמא חדא מכלל חברתה אתמר:

ארבע מדות במוכרים. פירש רבינו שמואל דאין לפרש ד' רשויות דהא רשות מוכר ונפקד חדא היא דהכא והכא שייך למימר קבלה ושכירות מקום הולאה והגבהה וקשה לפירושו דאם כן ליערבינהו וליתנינהו ברשות מוכר ורשות נפקד לא קנה עד שקבל עליו או יגביהנה או יוציאנה או ישכור מקומו ועוד דאין נראה שמועיל קבלה ברשות מוכר דאין אדם מקנה רשותו לאחרים ע"י עצמו כדתנן בפ' חלון (עירובין דף עט: ושם) דמזכה להן על ידי בנו ובתו הגדולים אבל לא ע"י בנו ובתו הקטנים מפני שיצן כידו ומ"מ אין לפרש דאשיב רשויות דלמאי דבעי למימר השתא דמדה של לוקח קני אפילו ברה"ר כל שכן ברשות מוכר דקני דהא לבסוף דמסקינן דברה"ר לא קנה אפ"ה מיבעיא לן אי קנה ברשות מוכר כליו של לוקח אי לא ואם כן מיבעי לן לפרושי דהא דקאמר ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה דבכליו של מוכר אייבי ובלאו הכי ל"ל כן לקמן כי אמר דכליו של לוקח קנה ברשות מוכר א"כ לא אשיב אלא רשות אחד כיון דכליו של לוקח קנה בכל מקום דהשתא אין חילוק בין רה"ר לרשות מוכר אלא (ו) דאשיב ד' מדות דכלים מדת סרסור ומדת מוכר ומדת לוקח ומדת נפקד: **הכי** גרסינן **בתוספתא** (רפ"ה) ברשות הלה הנפקדים אצלו לא קנה עד שקבל עליו או עד שיגביהנה ויוציאנה או ישכור את מקומו אבל לפי ספרים דגרסי עד שיגביהנה או עד שיוציאנה קשה ליערבינהו וליתנינהו רשות מוכר בהדי נפקד והשתא משמע דבקבלה כדי זוכה לו לקונה וא"ת בסוף פ"ק דגיטין (דף יג. ושם:) דאמר מנה לי בידך תנהו לפלוני במעמד שלשתן קנה ומה לרבי מעמד ג' הא מוכח התם דתן זכי דמי דתנן (שם יא: ושם ד"ה כל) האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי חזר בגט ואינו חוזר בשחרור משום דתן זכי וא"כ בלא מעמד ג' יקנה לו כדאמר הכא ולמאי דפירש ר"ת דמעמד שלשתן קנה אפילו בעל כרחו של נפקד אמי שפיר דאיצטריך לכך מעמד ג' ולמאי דמפרש נמי ר"ת דלא אמרינן תן זכי אלא היכא דנשעה שנותן לו אומר לו תן אבל אם כבר היה בידו לא אמרינן תן זכי אמי שפיר ועוד י"ל דאהני נמי מעמד ג' דאפי' אין הפקדון בידו הנפקד דקני דאי לאו מעמד ג' אינו יכול לזכות לו אלא כשהוא ברשותו: כליו

שנותנין לתוך המדה קנה בעל המדה שאם המדה של מוכר אע"פ שנתמלאת המדה הרי היא של מוכר ולא קנה לוקח ואע"פ שפסק הדמים לא קנה עד שימשוך דבכליו של מוכר ברה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' ברשות לוקח נמי אמרינן לקמן [פו.] דלא קנה לוקח כל זמן שהפירות בכליו דמוכר עד שישפכם לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך אע"פ שלא מדד דקתני מתני' דקנה כליו של לוקח קונה לו: **ובחצר שאינה של שניהן.** וכגון שלא נתן בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: **אבל.** אם היו מודדין ברשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו בכליו של לוקח ברשות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהניא בי מוכר עד שיגביהה להגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציאנה מרשות של מוכר לרשות של לוקח או לסימטא או שלירף ידו למטה מג' ברה"ר סמוך לאיסקופת הבית וקיבלה כדאמרי' בכתובות (דף לא.) גבי היה מגרר ויולא ולקמן בשמעתין (דף פו.) מוקי לה במדה דמוכר בי מוכר ומדה דלוקח בי לוקח דבי מוכר שכיחי מאני דמוכר ובי לוקח שכיחי מאני דלוקח: **ברשות לוקח.** שהביא המוכר תבואתו למכור בבית לוקח: **כיון שקיבל עליו מוכר.** שנתרלה ול"ל כל תבואה זו בכך וכך כל סאה וסאה: **קנה לוקח.** מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי בטל אצל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב] מוקי לה במדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקתני מתני' דקנה: **המופקדין אצלו.** שהפקיד שם מוכר פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו לצורך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו בביתו כדרך כל הנפקדים: **עד שיקבל עליו.** נפקד במצות מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות באשר הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות והכא נמי שייך הגבהה והולאה אלא תנא אורחא דמילתא קתני דהתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קתני התם הגבהה והולאה דאינו חפץ להשאיל ולא להשכיר רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני וכבותא תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והולאה. ולמאן דמוקי לקמן במאני דמוכר בי מוכר ומאני דלוקח בי לוקח איכא לאוקומי נמי במאני דמופקד בי מופקד והלכך לא קני לוקח בכליו דנפקד:

מאי

עין משפט נר מצוה

פג א מי' פ"ד מהל' מכירה הלכה ו סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סימן ר סעיף ג:
פד ב ג מי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף ט:
פה ד מי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף ב:
פו ה מי' שם טוש"ע שם סעיף ו:
פז ו מי' שם טוש"ע שם סעיף ב וכסג"ה:

רבינו גרשום

לא פליגי כאן ברה"ר. כולהו מודי דאם מדד לו בכליו של לוקח ברה"ר דלא קנה לו כליו. וכולהו מודי דאם מדד לו בכליו בסמטא דקנה. והא דקאמר רב ושמואל חדן מרה"ר ממש קאמרי הא בסמטא קנה והא דקאמר ר' יוחנן וריש לקיש ברה"ר לא רה"ר ממש קאמרי אלא בסמטא ואמאי קרו ליה רה"ר לפי שאינה רה"י דאינה מוקפת מחיצה. ה"נ מסתברא דבסמטא מיירי דאמר ר' אבהו וכו'. והאי דקאמר ליה ר' זירא לר' אסי שמא לא שמע רבי וכו'. משום דס"ל לר' זירא כר' אבהו ו) אמר ר' יוחנן ור' אסי אמר אפי' בלא כליו ס"ל לר' יוחנן דבסמטא קנה: עד שלא נתמלאה מדה גולה למוכר. דהמוכר יכול לחזור בו: ומשנתמלאה מדה ללוקח. הרי הוא ברשות לוקח ואם רצה קנה: בד"א דעד שלא נתמלאה למוכר שמדד לו במדה שאינה של שניהן. אלא ששאלוה אבל אם היתה מדה של אחד מהן של לוקח ראשון ראשון שמדד לתוכו קנה הלוקח. בד"א דקנה ראשון ראשון ברה"ר ובחצר ג) מפרש לקמן בסמטא. זו מדה אחת. ומדה ב' אם ברשות מוכר מדד לו במדת לוקח לא קנה עד שיגביה דהגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציא מרשותו כגון דשוכר את מקומו: ואם ברשות לוקח הן. שהיו מופקדין בידו כיון שקבל עליו מוכר למכרן לו אע"פ שלא מדד לו עדיין קנה לו לוקח רשותו רוו מדה ג'. מדה ד' אם היו הפירות ברשות הלה המופקדין אצלו. כלומר שהיו מופקדין ביד אחר ולא ביד לוקח לא קנה הלוקח עד שיקבל עליו זה המופקד שישאיל לו ללוקח מקום שהפירות מונחין שם או עד שישכור את מקומו של מופקד שהפירות שם:

ו) ר"ל דס"ל כר' אבהו דאמר' בסימטא בעינן כליו לוקח. ג) נראה דס"ל ברה"ר ובמלר שאינה של שניהם ולקמן מפרש דרה"ר דקאמר היינו בסימטא.

כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח או **לא**. אע"ג דברשות הרבים אמרינן לעיל דלכ"ע לא קנה התם ה"ט ניחא להו לבני רה"ר שיהא כליו שם דמאן פייס (ב) ודמאן שביק אבל ברשות מוכר מיבעיא דאע"ג דת"ר יוחנן דכל מקום שיש לו רשות להניחו קנה דלמא לא אתא למעט אלא רה"ר אבל מוכר שמא משאיל לו מקום לוקח שיקנה מה שהוא מוכר לו וא"ת ואמאי לא פשיט מהא דאמר ר' יוחנן לעיל (דף פד:) מדד והניח ע"ג שימטא קנה ואפיק לעיל במודד לתוך קופתו ודוקא בשימטא אבל ברשות מוכר לא ויש לומר דרבי יוחנן דנקט שימטא היינו משום דברשות מוכר מיבעי ליה וכן משמע בגיטין בהזורק (דף עח. ושם ד"ה כגון) דקאמר אהא דתנן זרקו לה לתוך חיקה או לתוך קלתה מגורשת ודייק אמאי מגורשת כליו של לוקח ברשות מוכר הוא שמע מינה כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח ומשני עלה ר' יוחנן מקום חיקה קנוי לה מקום קלתה קנוי לה: **כגון** שהיה בעלה **מוכר קלתות**. וא"ת נהי דעומן לה רשות ומשאילה מ"מ הא בעי חזקה כדאמרינן בהשואל (ב"מ דף לט: ושם) כשם שהקרקע נקנה בכסף בשטר ובחזקה כו' כך שכירות קרקע כו' ותירץ ריב"א דאע"ג דאין המקום קנוי לה (ג) דכיון דיש לה רשות להניח קלתה שם קני לה קלתה דכליו של אדם קונה לו בכל מקום שיש לו רשות להניח כמו גבי שימטא אע"פ שאין שימטא קנוי לו מ"מ הכלי עצמו קונה לו: **לא** בכליו דמוכר. משמע מהכא דמשיכה מועלת ללוקח בכליו של מוכר דקתני קונה כשמוציאה מרשותו: (ד) **בכליו** דמוכר **אמאי** קנה לוקח. דכי היכי דכליו של לוקח לא מבטל אגב רשות מוכר ה"נ אית לן למימר דכליו של מוכר לא מבטל אגב רשות לוקח והוי מלי לדחויי אע"ג דכליו של לוקח לא בטל אגב רשות מוכר כלי של מוכר בטל אגב רשות לוקח דניחא ליה למוכר שיתבטל כליו אגב הרשות שיתקייים המקח: **משך** חמריו ופועליו. גנו"ן וכ"ג חמריו ופועליו בוי"ו דאם כן הוה משמע דמיירי בחמריו ופועליו דלוקח ולא יתכן דאם כן בלא פירקן נמי וא"ת הא דבעי ר' אלעזר בפ"ק דבבא מציעא (דף ט: ד"ה משון) האומר לחבירו משון בהמה זו וקני כליס שעליה מהו מי מהניא משיכה דבהמה לאקנויי כליס שעליה או לא תפשוט מהכא דלא מהניא דקתני שניהן יכולין לחזור בהן וי"ל דהכא כשמשך החמרים אבל החמורים לא משך אלא החמרים משכו את החמורים עמהן א"נ התם דוקא מיבעי ליה דאמר ליה שע"י משיכת בהמה יקנה הכליס אבל הכא דלא מיירי בהכי אלא דאמר ליה זיל וקני גרידא ומשום הכי לא קנה תבואה במשיכת בהמה: **בין** פסק עד שלא מדד בין מדד עד שלא פסק. ואפי' מדד ופסק נמי שניהן יכולין לחזור כיון דעדיין לא פירקן אלא נקט הכי משום דבעי לפלוגי בסיפא בין פסק עד שלא מדד למדד עד שלא פסק: ומדכליו לוקח יש דעודס על גורנה ולא הוגמו לרשותו שהרי לא פירקן כדמוכח סיפא דקתני הא פירקן מכלל דרישא בלא פירקן אלא הכנסה בעלמא שמשכן והכניסן לתוך ביתו קתני והך משיכה לאו משיכה היא לקנות שהרי האדם הוא מושך ומשיכת אדם טעון פירות לא מהניא לקנות את הפירות עד שימשוך הפירות עצמן: **בין מדד**. דהוגמו לרשותו: **עד שלא פסק**. אם בא לחזור קודם פיסוק חוזרין אע"פ שהוגמה עתה בשעת מדידה ברשותו דלוקח ובכליו דלוקח דלא קניא רשותו קודם פיסוק ואפילו משיכה קודם פיסוק לא מהניא כדמפרש לקמיה [פו.] דלא סמכא דעתיה לא דמוכר ולא דלוקח שהמוכר שמא יפסוק דמיהן יקריס יותר או הלוקח יאנס בזול יותר ומתני' דקתני משך ולא מדד קנה כשפסק קודם משיכה:

פירקן

מאי לאו ברה"ר ממש [א]לא סימטא והא דומיא דחצר שאינה של שניהם קתני מאי חצר שאינה של שניהם נמי דלא דהאי כולה ולא דהאי כולה [ב]אלא דתרוייהו בעא מיניה רב ששת מרב הונא [ג]כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח או לא אמר ליה תניתוה [ד]זרקו לה לתוך חיקה או לתוך קלתה הרי זו מגורשת אמר ליה ר"ג מאי טעמא פשטת ליה מההיא [ה]דמחו לה מאה עוכלי בעוכלא דאמר [ו]רב יהודה אמר שמואל והוא שהיתה קלתה תלויה בה ור"ל אמר קשורה ואע"פ שאינה תלויה בה [ז]רב אדא בר אהבה אמר כגון שהיתה קלתה מונחת לה בין ירכותיה רב משרשיא בריה דר' אמי אמר כגון שהיה בעלה מוכר קלתות רבי יוחנן אמר [ח]מקום חיקה קנוי לה מקום קלתה קנוי לה אמר רבא מאי טעמא דר' יוחנן [ט]לפי שאין אדם מקפיד לא על מקום חיקה ולא על מקום קלתה אלא פשוט לה מהא ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו מאי לאו [י]בכליו דלוקח לא בכליו דמוכר ומדרישא בכליו דמוכר סיפא נמי בכליו דמוכר אימא סיפא ברשות לוקח כיון שקיבל עליו מוכר קנה לוקח ואי בכליו דמוכר [יא]אמאי קנה לוקח סיפא אתאן לכליו דלוקח ומאי פסקא סתמא דמילתא בי מוכר מאני דמוכר שכיחי בי לוקח מאני דלוקח שכיחי אמר רבא ת"ש [יב]משך חמריו ופועליו והכניסן לתוך ביתו בין פסק עד שלא מדד ובין מדד עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן

מאי לאו רשות הרבים ממש. ואפ"ה קתני דאם היתה מדה של אחד מהן ראשון ראשון קנה אלמא כליו של לוקח וקשיא למ"ד חוץ מרה"ר ולר' אבהו מ"ר יוחנן: **אלא דתרוייהו.** מלר השותפין: **כליו של לוקח ברשות מוכר.** כגון פסק ונתן לתוך מדה של לוקח או מדד במדה שלו ושפכן לכליו של לוקח והבית של מוכר הוא: **קנה לוקח.** כאילו נתן לתוך רשותו של לוקח: **או לא קנה.** דרשות עיקר והכלי בטל לגבי הרשות: **פגיפוי.** משנה היא בגיטין בפרק הזורק (דף עז.): **לתוך חיקה.** כלומר על בגדיה שהיא מלוכשת: **קלתה.** של שהנשים נותנות לתוכו מחטין וצינוליות: **הרי זו מגורשת.** דקונה לה קלתה ברשות המגרש: **דמחו [לה] מאה עוכלי בעוכלא.** כלומר שדו בה גרגר מאה הכאות (א) במשקל שאמו עוכלא שעיברו הטעם הזה דבפרק הזורק פרכינן ש"מ כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח ומתרלי כל הני אמוראי התם דלא תילף מינה: **תלויה בה.** ואינה נגררת בקרקע ולכך קונה לה קלתה דדמי להגבהה שקונה בכל מקום. תלויה בה היינו קשורה ותלויה: **קשורה אף על פי שאינה תלויה.** אלא נגררת בקרקע וקשורה בה. ולא גרסי' תלויה אע"פ שאינה קשורה: **בין ירכותיה.** ואף על פי שמונחת בקרקע אין מקפיד על מקום מושב אשתו ועד עכשיו היה אותו מקום קנוי לה: **מוכר קלתות.** לכך אינו מקפיד על מקומם שיש לו בית לכך. כך פירשה רבינו מ"כ במס' גיטין [שם]: **לא על מקום חיקה.** כשנגררין בגדיה על הקרקע: **אלא פשוט לה מהא.** דלא קנה: **מאי לאו כליו דלוקח.** שמדלו בו בבית מוכר ואפ"ה לא קנה לו כליו: ומשני **לא כליו דמוכר.** ומש"ה לא קנה לוקח עד שיגביהה דאמרי לא נפק מרשותיה דמוכר כלל: ומקשינן **מדרישא כליו דמוכר כו'.** ולפי סדר התוספתא איכא לאקשויי הכי ומדסיפא בכליו דמוכר רישא נמי בכליו דמוכר: **ואי כליו דמוכר אמאי קנה לוקח.** לדידך דאזלת בתר כלי ולא מבטלת ליה אאגב הרשות שהוא בתוכו מ"כ אמאי קנה לוקח בקבלת מוכר הא אמרי' לא נפק מרשותו דמוכר כלל אלא ודאי בתר רשות אזלינן ולא בתר כלי והלכך בי מוכר הרי הוא של מוכר עד שיגביהה לוקח לא שנא בכליו דלוקח ולא שנא בכליו דמוכר ובי לוקח קנה לוקח ואפילו אי הוי בכליו דמוכר. ומשני סיפא אתאן כו': ומתמה **ומאי פסקא.** כי פסקא את הדבר כן דלעולם בי מוכר אין מודדין כי אם בכליו דמוכר ובי לוקח בכליו דלוקח בתמיה: ומשני **סתמא דמילתא כו'.** והיינו שתים מדות מד' מדות של מוכרין דהכי קאמר ברשות מוכר לעולם לא יקנה לוקח כי אם בהגבהה משום דדרך למדוד שם בכליו דמוכר ולעולם ברשות לוקח קונה בקבלת מוכר שהרי נתונים בכליו דלוקח: מלאתי מוגה בהגהת רבינו זקני מ"כ כן **משך חמריו ופועליו והכניסן לוקח לתוך ביתו והתבואה על גבן: בין פסק עד שלא מדד.** אם בא לחזור קודם מדידה יחזרו דבמאי נקנה לא משיכת תבואה יש ולא רשות

פה א ב מיי' פ"ד מהל' מכירה הלכה ו ועי' בהגהות ומגיד משנה סמג עשין פב עוש"ע ח"מ סי' ר סעיף ט:

פו ג ד ה מיי' פ"ה מהל' גירושין הלכה ח סמג עשין נ עוש"ע אה"ע סי' קלו סעיף י:

צ ו מיי' פ"ד מהלכות מכירה הלכה ו סמג עשין פב עוש"ע ח"מ סימן ר סעיף ג:

צא ז מיי' שם הלכה ב ועי' בנ"מ ובכסף משנה עוש"ע שם ס"ה:

צב ח מיי' שם הלכה יג עוש"ע שם סעיף מ:

רבינו גרשום

מאי לאו ברשות הרבים ממש. קנה אם מדד לו במרתו של לוקח הא בסמטא אפי' בלא כליו קנה וכו' אסי' לא. שמדד לו במרתו בסמטא וכדר' זירא: והא דה"ר דומיא דחצר שאינה של שניהם קתני. קשיא ומאי דומיא דחצר שאינה של שניהן. שאינה דחד לחוד אלא דתרוייהו והיינו נמי סמטא דהיינו דתרוייהו: כליו של לוקח ברשות מוכר. ומדד לו בתוכו קנה בלא הגבהת לוקח או לא: זרקו לה. הגט והיא יושבת בביתו: לתוך חיקה או לתוך קלתה. היינו כלי ופעמים מנחת בו חפצים שמשימה בראש שלועזין קרנ"ק: הרי זו מגורשת. אלמא דכליה קונה לה ברשות בעלה ותפשוט מהא דכליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח: דמחייה מאה עוכלי בעוכלא. כלומר כמה מדות (ב) מדד כאן. כלומר תמהו עליה ותירצו בה תירוצין הרבה: דאמר רב יהודה אמר רב שמואל. אמאי מגורשת כגון שהיתה קלתה תלויה בה בצוארה דהויא הגבהה: קשורה. בראשה: אע"פ שאינה תלוי. באויר אלא מונחת או תלויה אע"פ שאינה קשורה מגורשת כיון דמחכרא בה כגופה דמי ורשותה הוא: (או) שהיתה מונחת. בקרקע בין ירכותיה ודמי כמו חיקה ורשות שלה: כגון שהיה בעלה מוכר קלתות. וקנתה ממנו קלתה ובההיא הגאה שקנתה ממנו אקני לה מקום הקלתה: ור' יוחנן אמר. כל זמן שהיא בביתו מקום חיקה ומקום קלתה קנוי לה לפי שאין אדם מקפיד גבי אשתו לא על

ב) רבינו ז"ל מפרש מפה לשון מדידה וכ"ה בערוך ערך עגל ל' כלשון רבינו כמן אות כמות [וע"ש במוסף הערוך] ונעתק מ"ש לא הבין הערוך לשורש הזה למהה הוא לשון מדידה וע"ש.

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה דמחו וכו' הכאות הכו במשקל: (ב) תוס' ד"ה כליו וכו' דמאן פייס ומאן שביק: (ג) ד"ה כגון וכו' קנוי לה מ"מ כיון דיש לה רשות: (ד) ד"ה ואי בכליו וכו' אגב הרשות כדי שיתקיים:

מוסף רש"י

הרי זו מגורשת. ואפילו היא נתון ביתו (גיטין עז.). דמחו לה מאה עוכלי בעוכלא. מכין אותה מאה מכות בדלועה שבתאנה כחל כמין משקולת קטנה שממה עוכלא (כתובות נג.). משך חמריו ופועליו. הרי שהיה מניח חמריו ופועליו. הרי שהיה מוציא עוסיס בכתף ומשכה מביתו ממנו והכניסן לתוך ביתו. דלאו משיכה היא, שאין משיכה קונה בגני אדם, ופירות כל זמן שהן עליהן לא קנה (בב"מ עב.). בין עד שלא פסק. כלומר כל זמן שלא פסק יכול מוכר לחזור בו, דביתו לא עדיפא ממשיכה, ומשיכה גופא לא קניא אלא אם כן פסק, אבל מדד ופסק או פסק ומדד קניא ליה ביתו ולא בעי משיכה (שם ובדפו"י הגירסא: עד שלא מדד כלומר כל זמן שלא מדד לא קנה פיסוק דהא ליכא משיכה וביתו נמי לא קניא דהא עודן עליהם בין מדד דהשתא קניא ליה חצירו).

רבינו גרשום (המשך)

מקום בו: מאי לאו כליו של לוקח. ואפי' הכי לא קני עד שיגביה: ומדרישא מוקמת בכליו דמוכר סיפא נמי בכליו דמוכר. ואי בכליו של מוכר אמאי קנה לוקח בקיבל גרידא: ומאי פסקא. התנא למתני' דרישא אוקים בכליו של מוכר. סיפא אוקים בכליו של לוקח: אין דודאי פסקא דסתמא דמילתא כו': משך חמריו ופועליו. שנתן להן תבואה בשכרן ושוב רצה לחזור ולקנותה מהן או חמרין ופועלין דעלמא מוכרי פירות: והכניסן לתוך ביתו בין פסק. שקצץ לו דמיהן קודם שהכניסן עד שמדד. כלומר ועדיין לא מדד או מדד הפירות ועדיין לא פסק שניהן יכולין לחזור בהן הואיל ולא משך התבואה עצמה. אע"פ שפסק כיון שלא מדד יכולין לחזור בם שניהם.

א) [גיטין עח. עט.] כ"מ מז: ע"ז עא: קדושין סה:]. ב) גיטין נז., ג) [כתובות נב.]. ד) [גיטין עח.]. ה) שם, ו) ע"ז עב.,

פירקן. בין מוכר בין לוקח והכניסן לרשותו דיש כאן הנאה ברשות לוקח יש כאן חילוק. ואע"ג דאמרי בהך הכנסה לא קנה משום דלא פסק אהני לי פסק בתר הכי דקניא ליה רשותיה שמונחין בו אלכך פסק אחרי כן אע"פ שלא מדד קניא ליה רשותיה ואין יכול לחזור אפי' קודם מדידה דבשעת פיסוק קניא ליה רשותיה ואין כליו של מוכר מעכב עליו אלמא כלי לא חשיב רשותיה ומדידה נמי לא מעכבא כדתנן [פד:] משך ולא מדד קנה דהואיל ופסק דמיס על כולן מדידה גלוי מילתא בעלמא היא ולא דמי להיכא דלא מכר לו אלא כור אחד דאמרי' לקמן [ע"ב] (ה) מדידת הכור מעכבא ויכול לחזור בו אפילו בשאה אחרונה דהתם מעכבא מדידה דלא קניא רשותיה אלא מאי דזכין ליה: **מדד עד שלא פסק לא קנה.** ויכולין לחזור קודם שיפסקו אבל משיפסוק קנה. ואית דמפרשי פירקן והכניסן לתוך ביתו היינו משיכה והאי דקתני פסק עד שלא מדד אין שניהן יכולין לחזור מוקמי לה כשפסק קודם שפירקן וקני במשיכה שאחר פיסוק וטעות הוא בידם דא"כ היכי ליף מייה דכליו של מוכר לא מעכב קנייה דרשות לוקח דלמא הא דקנה לוקח לאו משום קניית רשותו הוא אלא משום משיכה: **ומדכליו של מוכר ברשות לוקח לא קנה.** מוכר כלומר שאין כליו של מוכר מעכב על רשות הלוקח לקנותן הלוקח כדקתני פירקן ופסק קנה דקנה רשות (ב) קודם מדידה ואע"פ שעדיין הפירות בתוך שקין של מוכר וכיון דאהני רשות לוקח לבטל כליו של מוכר ולהוציאן מרשות מוכר כל שכן וכל שכן כליו דלוקח נמי ברשות מוכר יבטל הרשות את הכלי של לוקח אלא להוציאן מחזקת המוכר שמוחזק בהן עד עתה: **בשפסק.** האי פירקן היינו שפירקן לשפסק מן השקין לקרקע ביתו של לוקח דליכא כליו דמוכר והלכך קניא ליה ללוקח רשותו: **איקפד רבא.** דאיהו אמר האי ת"ש: **פירקן קפני.** דמשמע כמות שהיו מונחין החבילות כן פירקן: **כמאהכלי דתומי.** חבילות שומים דליכא שקין: **מכדי פירקן קפני.** שהונחו ברשות לוקח וקני ליה רשותו מיד כשקיבל עליו מוכר למכרן לו כדקתני בברייתא לעיל [פה:]: **לא סמכא דעתיה.** דמי יימר שיתקיים המכר שמא המוכר יעלה בדמיהן והלוקח יזכל בדמיהן שהרי אין דמיהן קצוצין: **הפס דאמר ליה.** מוכר זיל קני אי רוצה שיקנה לך כליך דכמאן דמושיל ליה מקום הנחת כליו דמי כי קמיבעיא לן סתמא: **תנן הפס.** בפ"ק דקדושין: **שיש להן אחריות.** שקיימין לעולם: **בכסף.** בתמן מעות: **בשטר.** אם כתב לו שדי מכורה לך או נתונה לך ומסר לו את השטר: **ובחזקה.** נעל וגדר ופרק כל שהוא. והתם [קידושין כו.] ליף טעמא מקראי: **ושאין להם אחריות.** מעלטני: **במשיכה.** שמושכן לרשותו או לרשות שיש לו חלק בו כגון שימנה ואחר השותפין. וכל שכן בהגבהה דהגבהה קונה בכל מקום וכבל דבר דמשהגביהה הניחה ברשותו אפי' בלא משיכה. כן נראה לי: **להא שמעתא.** דלקמיה האי לא שנו: **שאין דרכן להגביה.** שבכדין: **שדרכן להגביה.** דברים קלים: **הגונב כיס בשבת.** והוליאו לרשות הרבים: **חייב.** בתלמודין דליכא למימר קם ליה בדרבה מייה דליכא הכא שתי רשויות ביחד: **שכבר נתחייב בגניבה.** משעת הגבהה דהגבהה בכל מקום קונה ואיסור שבת ליכא עד שעת הוצאה: **היה מגרר.** בקרקע דהגבהה ליכא ולא קני ליה אלא בשיעור רשות שימשכנה לרשותו: **פטור.** מן התלמודין דקס ליה בדרבה מייה וכתיב כדי דשעתו (דברים כה) ומשום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות [מכות ד:]: **שהרי איסור שבת וחיוב גניבה באין כאחד.** דבשעת הוצאת חוץ קנייה ונתחייב בסקילה. ובכתובות בפרק אלו נערות [לא:] פרכינן דמשמיה דהיכא אי לרשות הרבים איסור שבת אית ליכא איסור גניבה ליכא ומוקמינן לה כשגירף ידו למטה מג' וקבלה וידו של אדם משובה לו כד' על ד' וקניא ליה ולא בטלה לגבי הר"ר לגבי קנייה ויש כאן [איסור] שבת וגניבה באין כאחד והך קנייה לאו משום הגבהה היא אלא משיכה בתוך ידו שהרי ידו סמוכה בתוך ג' לקרקע. ואית דמוקי ליה התם בגידי רשות הרבים דלענין גניבה מיקנא קני ולענין שבת הוי רשות הרבים כרבי אליעזר: **והא כיס דבר הגבהה הוא.** הכי אי לאו משום איסור שבת הוה קני ליה במשיכה כגון אם היה מגרר ויוצא בחוץ. **אמר ליה במיפנא.** כך השיבו סתם. וסברו רב אדא דבים קטן הוא ותמה על תירוץ זה ואמר ליה אנא נמי מיתנא קאמינא לך דלמע"ג דליכא ביה מיתנא דרכו להגביהו הוא: **א"ל דחזי למיפנא קאמינא לך.** כיס גדול מאד [כך שיטת הגמרא נכונה וכך מצאתי הגהת רבינו זקני מ"כ]: **או עד שיוציאנה.** היינו משיכה: **אלמא מידי דבר הגבהה.** דבר קל: **לצדדין קתני.** עד שיגביהנה אם דבר קל הוא או עד שיוציאנה אם דבר כבד הוא. ולפי ענית דעתי נראה לי דהוה מצי לתרוצי הכא במידי דבר משיכה עסקינן הלכך אי בעי בהגבהה ליקני דהגבהה עדיפא ממשיכה וקונה בכל דבר ואי בעי במשיכה ליקני דהא אורחיה במשיכה אלא דניחא (ג) עפי לאורויי דין תרוייהו דמידי דבר הגבהה בהגבהה ולא במשיכה ומידי דבר משיכה אפי' במשיכה וכן נראים הדברים דהא בפ"ק דקידושין (דף כה:) תנן אמר רבי מאיר בהמה גסה במסירה והדקה בהגבהה ולא במסירה ומשיכה ואמרי ליה רבנן בהמה דקה נקנית במשיכה כלומר אף במשיכה ובגמרא [שם] אמרי רבנן אמרים זו חוז בהגבהה ואמר להו רבי שמעון זו חוז בהגבהה אלמא הגבהה עדיפא ממשיכה דהא אפילו [גבה] לרבי שמעון בהגבהה ולא במשיכה כדמפרש התם:

פירקן והכנסן לתוך ביתו [א]פסק עד שלא מדד אין שניהן יכולין לחזור בהן מדד עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן ומדכליו דמוכר ברשות לוקח לא קנה [ב]כליו דלוקח נמי ברשות מוכר לא קנה אמר רב נחמן בר יצחק בששפכן איקפד רבא מידי שפכן קתני פירקן קתני אלא אמר מר בר רב אשי [ג]במתאכלי דתומי א"ל הונא בריה דמר זוטרא לרבינא מכדי פירקן קתני מה לי פסק ומה לי לא פסק א"ל פסק סמכא דעתיה לא פסק לא סמכא דעתיה א"ל רבינא לרב אשי ת"ש [ד]רב ושמואל דאמרי תרוייהו כליו של אדם קונה לו בכל מקום לאתויי מאי לאו לאתויי רשות מוכר התם [ה]רא"ל זיל קני דתנן התם [ו]נכסים שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה [ז]ושאין להן אחריות אין נקנין אלא במשיכה בסורא מתנו לה להא שמעתא משמיה דרב חסדא בפומבדיתא מתנו לה משמיה דרב כהנא ואמרי לה משמיה דרבא [ח]לא שנו אלא דברים שאין דרכן להגביה אבל דברים שדרכן להגביה בהגבהה אין במשיכה לא יתיב אביי וקאמר להא שמעתא איתיביה רב אדא בר מתנה לאביי [ט]הגונב כיס בשבת חייב שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבא לידי איסור שבת [י]היה מגרר ויוצא מגרר ויוצא פטור שהרי איסור שבת וגניבה באין כאחד והרי כיס דבר הגבהה הוא ואפ' הכי קני במשיכה א"ל במיתנא אנא נמי במיתנא קא אמינא א"ל במידי דבעי מיתנא תא שמע ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו אלמא מידי דבר הגבהה אי בעי בהגבהה קני ליה ואי בעי במשיכה קני ליה אמר רב נחמן בר יצחק לצדדין קתני מידי דבר הגבהה בהגבהה מידי דבר משיכה במשיכה ת"ש

ומדכליו של מוכר ברשות לוקח **לא** קנה כו'. וא"ת מנא ליה דמתורת רשותו קנה דלמא מתורת משיכה קנה דהא משיכה מועלת בכליו של מוכר כדמפרש לעיל וי"ל דהכא דייק דמתורת רשותו קנה כדפירש לעיל בקונטרס דפירקן והכניסן לתוך ביתו משמע בין מוכר בין לוקח וא"ת בלא פירקן נמי כיון שהכניסן ליקני דליבטיל אגב רשות לוקח ואור"י דדוקא כלי הוא דבטיל אגב הרשות אבל בהמה לא:

אבל דברים שדרכן בהגבהה אין נקנים **אלא** בהגבהה. והא דפריך נמי שמא (לקמן דף קנא.) גבי מלוגא דשטרי והא לא משך ודוחק לומר שהיה כל כך הרבה שטרות שלא היה דרכן להגביה אלא לאו דוקא נקט משך אלא כלומר והא לא הגביה: **והא** כיס דבר הגבהה הוא כו'. לא פריך להאי ליטנא דמשני ברים אלו נערות (כתובות דף לא:) כשגירף ידו למטה מג' וקבלה דלא קנה מטעם משיכה אלא מטעם אחר וידו כחצרו אלא לההוא ליטנא דהתם דקני משום משיכה פריך וא"ת והיכי ס"ד דמיירי בכיס דבר הגבהה הוא א"כ היכי מיחייב לעניין שבת הא אין דרך הוצאה בכך כדדייק ברים אלו נערות (שם) אי בזוטרי אין דרך הוצאה בכך אלא במילעי ויש לומר דיש דברים שדרך הוצאה בכך לענין שבת ואפי' הכי לענין קנין אין נקנין אלא בהגבהה שדרכן להגביה אי נמי במגרר דרך מחתרת דהוי דרך הוצאה אי נמי הוה ליה למימר וליטעמיך: **לצדדין** קתני. תימה לרשב"א אמאי לא מוקי לה בכלים שאין דרכן להגביה שגם הן נקנין בהגבהה כדמשמע לעיל דלוקמינן במידי דבעי מיתנא וקתני הגונב כיס בשבת חייב שכבר נתחייב בגניבה דהיינו בהגבהה: אטו

מסורת הש"ס

א) וביכס' הערוך ערך מפסלין במסובלי דתומי פי' מחרוזות של שומין שאין נותנין בכלין. ב) [לעיל פד:]. ג) קדושין דף כו. לעיל דף נא. לקמן קג:. ד) שבת דף לא: כתובות דף לא. פנהדרין דף עב. [תוספתא כ"ק פ"ט].

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה פירקן וכו' לקמן דמדידת כל הכור מעכבא: (ב) ד"ה ומדכליו וכו' דקנה רשות לוקח קודם מדידה: (ג) ד"ה לצדדין וכו' דנעמא ליה טפי:

מוסף רש"י

פסק כו' אין שניהן יכולין לחזור בהן. דאפ"ג דלא מדד כיון דפסק קניא ליה רשותו במשיכה (ע"ז עב.). מדד כו' שניהן יכולין לחזור בהן. כל זמן שלא פסק, דמדידה לא מהניא מידי וכשותו לא קניא עד דיפסוק (שם). כליו של אדם. של לוקח, קונה לו. אם פסק דמיס (לעיל פה:). נכסים שיש להן אחריות. סיינו קרקעות, שאחריות כל אדם אלוה והנוטה בחיבוו עליהן, כפי שקיימין ועומדין לפיכך נמכרין עליהן (קדושין כו.). ובחזקה. רפק ביה פורתא או דיש אחגלר אלא נעל או פרץ כל שהוא (שם). הגונב כיס בשבת. הגניבו ברשות הנבלים והוציאו לרשות הרבים (כתובות לא.) שהגניבו ונקנו בהגבהה (סנהדרין עב.). חייב. להחזיר ואע"ג שהוציאו אמר כך לרה"ר ונתחייב בהוצאתו מיתה (שם) חייב בתשלומין אע"פ שנדון בנפשו (שבת צא.). שכבר נתחייב בגניבה. דשלם, דהגבהה קונה בכל מקום ויקנה לה ברשותיה אף להתחייב באונסים (כתובות לא.) דשעה שהגביה הכיס בבית הבלים (שבת צא:). קודם שיבא לידי איסור שבת. ובגניל חייב מיתה הבא לאחר מכן אינו נפטר מן התשלומין (סנהדרין עב.). היה מגרר ויוצא. שלא הגניבו ברשות הבלים ולא קנאו אלא בהוצאה מרשות הבלים (כתובות לא.) שלא קנאה בהגבהה אלא בהוצאה מבית הבלים (שבת צא:) שלא הגניבו ולא קנאו בתוך הבית אבל כשיוצא לרה"ר קנאו בשני רשות שהוציאו מרשות הבלים ולירף ידו למטה משלשה וקבלה בידו, דידו משובה לו כלרבעה על מרבעה והרי הוא לו כמלנו ואע"פ שאין כאן הגבהה, וכמו מוקי לה בכתובות (סנהדרין עב.). פטור. מתשלומין, שהרי איסור שבת כו', וכתובות פריך אי לתפקיע לרה"ר איסור גניבה ליכא, דרה"ר לאו מקום קנייה היא, ומוקי לה בגדי הר"ר, אי נמי שגירף ידו למטה מג' וקבלה (שבת צא:).

עין משפט נר מצוה

צג א מי' פ"ד מהל' מכירה הל' יג סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' ר סעיף ז:
צד ב ג מי' שם הל' ח ג טוש"ע שם סעיף ג:
צה ד מי' שם פ"ח הלכה ג סמג שם טוש"ע מ"מ סי' קל סעיף ח:
צו ה ו מי' שם פ"ג הלכה ח ד סמג שם טוש"ע מ"מ סי' קלח סעיף ח:
צז ז ח מי' פ"ג מהל' גניבה הל' ג טוש"ע מ"מ סי' שמ:

רבינו גרשום

אבל פירקן. המשואות הלוקח ברה"ר והכניסן בביתו שמשך החבואה עצמה לרשותו אם פסק קודם ושוב הכניס ועדיין לא מדד אין שניהן יכולין לחזור הואיל וקצץ ושוב הכניס. אבל מדד קודם והכניס ועדיין לא פסק שניהן יכולין לחזור בהן: מדכליו דמוכר ברשות לוקח לא קנה מוכר. דהיכא דפירקן והכניסן דעדיין הן בתוך כליו בתוך שקו של מוכר. ואפ"ה כיון דפסק אע"ג דלא מדד (ה) אין מועיל לו כלום שעדיין הן בו שיהא יכול לחזור בו אלמא אין שניהן יכולין לחזור: כליו דלוקח. בעלמא ברשות מוכר נמי לא קנה לוקח: אמר רב נחמן בר יצחק. לעולם כליו דמוכר ברשות לוקח קנה מוכר דכליו דלוקח ברשות מוכר קנה [ולוקח] והכא ליכא כליו של מוכר לפי ששפכן לפירות מן החמור לארץ והכניסן הלוקח בכלי שלו להכי אין יכול לחזור בו: איקפד רבא אדברי רב נחמן והא פירקן והכניסן קתני. דמשמע דהכניס של מוכר: אלא אמר מר בר רב אשי. אנא מתרץ לך פירקן ובלא שפכן ואפ' הכי ליכא כליו של מוכר דמאי פירות הללו במסובלי דתומי. חביות של שומין שנושאין אותן על גבי החמור בלא כלי: מכדי פירקן קתני. דמשך הפירות עצמן מאי שנא דפסק קנה מאי שנא דמדד ולא פסק לא קנה: פסק סמכא דעתיה. דמוכר ומקנין לו דאומר לו זיל קני: כי קמבעיא לן שאין דרכו להגביה דנקנין במשיכה: בשבת חייב. לשלם שכבר נתחייב בגניבה משעת הוצאה דקנייה ואיסור שבת לא הוי עד דמוציאה לרה"ר: היה מגרר. בארץ ויוצא וכך הוציאן פטור מתשלומין שאיסור שבת וגניבה באין כאחת וקם ליה בדרבה מיניה: והא כיס דבר הגבהה הוא. דאמאי קאמר איסור [שבת ואיסור] גניבה באין כאחת דהא לא אגבהיה עדיין כשהוציא: אמר ליה במיתנא. כלומר בההוא כיס כגון ארנקי גדולה יש רצועה בתוכה ונותנין שגורדין אותו בהאותה רצועה: אמר ליה רב אדא אנא נמי במיתנא קאמינא. ההוא כיס דיש לו מיתנא אמאי כשגוררו לרה"ר באותו מיתנא אמאי הוי איסור גניבה והא יכול להגביהו ודרכן של רוב בני אדם להגביה כיסן יותר מאותן שגוררין: א"ל אביי. האי דקאמרי לך מיתנא לא בכל כיס קטן שיש לו מיתנא אמינא. לא דצריך מיתנא. שהיה כיס כמו שק גדול שאין אדם יכול להגביהו אלא קושרן בחבל או

ברצועה ומושכן וכהההוא מיירי היה מגרר ויוצא: ת"ש ברשות מוכר לא קנה. דמשמע אפי' מידי דבר משיכה לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו אפי' מידי דבר הגבהה משמע דקנה במשיכה וקשיא לרב חסדא: ומשני רב נחמן לצדדין קתני. האי דקאמר עד שיגביהנה במידי דבר הגבהה ולא בר משיכה ודקתני עד שיוציאנה מיירי במידי דבר משיכה הוא ולא בר הגבהה:

ה) נראה דל"ל אע"ג דלא מדד שעדיין הן בו אין מועיל לו כלום שיהא יכול לחזור בו.